

Uloga ravnatelja u strukovnom obrazovanju i usklađenosti s potrebama gospodarstva

mr. sc. Mirela Lekić

Voditeljica Odjela za obrazovanje i razvoj ljudskih
potencijala

Opatija, 14. i 15. veljače 2018.

Relevantnost za tržište rada

- strukovno obrazovanje upisuje 70% učenika

Strukovno obrazovanje u RH:

- nezadovoljstvo izlaznim kompetencijama
- **kompetencije učenika ≠ kompetencije tražene na tržištu rada**
- tehnološke promjene dovode do većih kvalifikacijskih zahtjeva
- strukovno obrazovanje – razvoj **stručnih, osobnih i socijalnih radnih sposobnosti** – poseban naglasak – ključne kompetencije i zaštita okoliša

Mogu li mladi ljudi biti sigurni u svoja znanja i vještine, postati kompetentni, mogu li biti pripremljeni na neprestane promjene na tržištu rada ako se ne osposobljavaju u svakodnevnim životnim i radnim situacijama i ako u takvom okruženju ne provedu dovoljan broj sati?

Europski dokumenti

- ✓ *Kopenhaški proces* (The Copenhagen Declaration, 2002.)
- ✓ *Priopćenje iz Bruges* o pojačanoj europskoj suradnji u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za razdoblje 2011.-2020. (The Bruges Communiqué , 2010.)
- ✓ *Promišljanje o obrazovanju: ulaganje u vještine za bolje društveno-gospodarske rezultate* (Rethinking education: investing in skills for better socio-economic outcomes, 2012.)
- ✓ *Zaključci iz Rige* (Riga Conclusions, 2015.)

Priopćenje iz Brugesa (2010.)

- u društvu znanja **strukovne vještine i kompetencije** su **jednako važne** kao i akademske
- potrebno je **promicati učenje na radnom mjestu u poduzećima**
- važno je i podupirati **stručno usavršavanje nastavnika i stručnih učitelja na radnom mjestu u tvrtkama**
- zemlje sudionice trebaju poticati **partnerstva** između socijalnih partnera i poduzeća, škola, službi zapošljavanja
- potrebno je podupirati razvoj usavršavanja temeljenog na naukovanju i podizati svijest o istom
- **povećati učenje na radnom mjestu (naukovanje)**
- **poticati komore**, poslovne organizacije da podupiru poduzeća te pružaju adekvatne uvjete za naučnike

Zaključci iz Rige o novom setu mjera (2015.-2020.) u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja – 22.06.2015.

- rezultat revizije kratkoročnih mjera definiranih u izvještaju iz Brugesu 2010.
- **Cilj:** dovesti do dogovora između država sudionica, socijalnih partnera na razini EU i EK o novom paketu srednjoročnih mjera kako bi se učvrstila vizija strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te doprinijelo ključnim izazovima i napretku
- **Dogovorili:** ministri odgovorni za strukovno obrazovanje i osposobljavanje država koje sudjeluju u Kopenhagenskom procesu (Hrvatska među njima); Europski socijalni partneri; Europska komisija

Zaključci iz Rige o novom setu mjera (2015.-2020.) u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja – 22.06.2015.

1. *promovirati učenje na radnom mjestu u svim svojim oblicima s posebnom pozornošću na naukovanja, uključenjem socijalnih partnera, tvrtki, komora*
2. *dalje razvijati mehanizme osiguravanja kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju*
3. *poboljšati pristup strukovnom obrazovanju i osposobljavanju i kvalifikacijama za sve, kroz fleksibilnije i propusne sustave, omogućavanje validacije neformalnog i informalnog učenja*
4. *dalje jačati ključne kompetencije*
5. *uvesti sustavne prilike i pristupe za početni i kontinuirani profesionalni razvoj učitelja, trenera i mentora u školama i radnom okruženju*

Učenje na radnom mjestu

U uvjetima brzog gospodarskog razvitka uključivanje gospodarstva u strukovnu izobrazbu postaje **nužnost**.

Sve se više teži **izobrazbi** na **radnome mjestu**, tj. u pogonu, radionici, trgovini, hotelu.

Što je naukovanje?

Posebno uspješan oblik učenja zasnovan na radu koji kombinira osposobljavanje na radnom mjestu s obrazovanjem u školi.

- u RH - spoj tradicije i novih trendova u obrazovnoj politici EU
- pozitivno utječe na zapošljivost mladih

Upravo zahvaljujući usmjerenosti obrazovnih programa za obrtnička zanimanja prema gospodarstvu/poduzetništvu, **strukovno obrazovanje u Hrvatskoj vrednovano je od strane Europske komisije vrlo visokom ocjenom (4 od mogućih 5) te je na temelju toga Hrvatska dobila Regionalni centar za razvoj poduzetništva (SEECCEL).**

Preporuka o nacionalnom programu reformi Hrvatske, Vijeće EU, lipanj 2015.

Hrvatska je suočena s teškim izazovima u području obrazovanja u pogledu **relevantnosti za tržište rada i kvalitete nastave** u svim sektorima obrazovanja. Isto tako, naglašeno je da **nije razvijeno učenje kroz rad**, a u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, kao i srednjoškolskom i visokom obrazovanju prisutna je **niska razina uključenosti poslodavaca**.

Pregled obrazovanja i osposobljavanja za 2017. godinu – rujan 2017.

- Unatoč nedavnom snažnom gospodarskom rastu i obećavajućoj situaciji na tržištu rada potrebno je riješiti problem niske razine vještina. Isto se odnosi na **relevantnost vještina stečenih u strukovnom i visokom obrazovanju**.
- Mnogo dokaza ide u prilog tome da je **potrebno ulagati u obrazovanje i osposobljavanje**, uključujući obrazovanje odraslih, te da je reforma nužna kako bi se podigla razina vještina i kako bi kvalifikacije postale relevantnije za pronalaženje zaposlenja.

Razvojne prepreke i izazovi

- *nejednako vrednovanje općih i strukovnih kvalifikacija*
- *cilj strukovnog obrazovanja (izlazak na tržište rada ili nastavak obrazovanja?)*
- *otežana vertikalna prohodnost učenika koji završavaju trogodišnje programe obrazovanja (neprovođenje odredbi Zakona o odgoju i obrazovanju)*
- *neučinkovita mreža škola*
- *nespremnost ključnih dionika na suradnju*
- *nedostatan broj mjesta za praksu u gospodarstvu*
- *nedostatak poticaja za poslodavce*

Razvojne prepreke i izazovi

- *nedostatan fond praktične nastave*
- *nedostatak programa praktične nastave*
- *nejednak tretman teoretske i praktične nastave –*
Zakon o strukovnom obrazovanju (čl. 29 stavak 1) predvidio 4 sata praktične nastave i u školi i u gospodarstvu u prvoj godini obrazovanja?
- *nepovezanost stručno teorijskih i praktičnih sadržaja u provedbi programa obrazovanja*
- *provedba praktične nastave u kontinuitetu (tjedan za tjedan; dva dana škole – tri dana nastave, sezonska zanimanja (ljetni mjeseci praksa; zimski teorija))*
- *nemogućnost produžetka nastavne godine*

Pozitivan primjer – sustav obrazovanja za obrtnička zanimanja (dualni/JMO)

- osnivanjem cehova (XII. i XIII. st.) – razvija se **naukovanje**
- **1852.** - osnivaju se prve komore
- **1960**-ih godina ukida se obrazovanje za obrtnička zanimanja
- **1994.** stupa na snagu Zakon o obrtu
  - dualni sustav
  - danas – JMO
- **2013.** – novi Zakon o obrtu - urušavanje obrazovanja za obrtnička zanimanja

Naukovanje

Posebnosti:

- općeobrazovne predmete i stručnu teoriju izvodi srednja strukovna škola
- **praktični dio naukovanja** – većim dijelom licencirana (ovlaštena) obrtnička radionica ili pravna osoba
- dvostruko veći fond praktične nastave od tzv. „školskog modela”
- **najmanje 70% fonda praktične nastave provodi se u gospodarstvu**

Naukovanje u Hrvatskoj- zanimanja

Bravar
Brodski mehaničar
Dimnjačar
Elektroinstalater
Elektromehaničar
Elektroničar
mehaničar

Alatničar
Autoelektričar
Autolakirer
Autolimar
Automehaničar
Automehatroničar

Kemijski čistač
Klobučar
Konobar
Kotlar
Kovač
Kozmetičar
Krojač

Fasader
Fotograf
Frizer
Galanterist
Graditelj drvenih brodova
Graditelj metalnih
brodova

Glazbar
Graditelj orgulja
Graditelj plastičnih plovila
Instalater sustava vode,
plina, grijanja i hlađenja
Instalater grijanja i
klimatizacije

Naukovanje u Hrvatskoj- zanimanja

Krovopokrivač
Krznar
Kuhar
Limar
Ljevač
Mehaničar
poljoprivredne
mekhanizacije

Pismoslikar
Plinoinstalater
Precizni mehaničar
Prodavač
Slastičar

Mesar
Mlinar
Mljekar
Obučar
Pekar
Pediker

Tokar
Urar
Vodoinstalater
Zidar
Zlatar

Soboslikar-ličilac
Staklar
Stolar
Strojobravar
Tapetar
Tesar

Naukovanje osigurava:

Struktura programa

	1.razred	2.razred	3.razred	UKUPNO
A) Općeobrazovni dio	315	315	224	854
B) Stručnoteorijski dio s izbornom nastavom	281	280	288	849
C) Praktični dio s tehnološkim vježbama	900 (540)	900 (630)	800 (640)	2600 (1810)
Ukupno A)+B)+C)	1496	1495	1312	4303

Korist za učenike, poslodavce i društvo

- ✓ učenike podučavaju **najkompetentniji – nastavnici srednjih strukovnih škola i majstori stručni učitelji iz gospodarstva**
- ✓ učenici usvajaju **vještine potrebne za samostalan rad u zanimanju i poduzetničke vještine u gospodarstvu**
- ✓ potreban **kraći period uvođenja u rad novog djelatnika**
- ✓ **smanjuju se troškovi za opremanje škola**

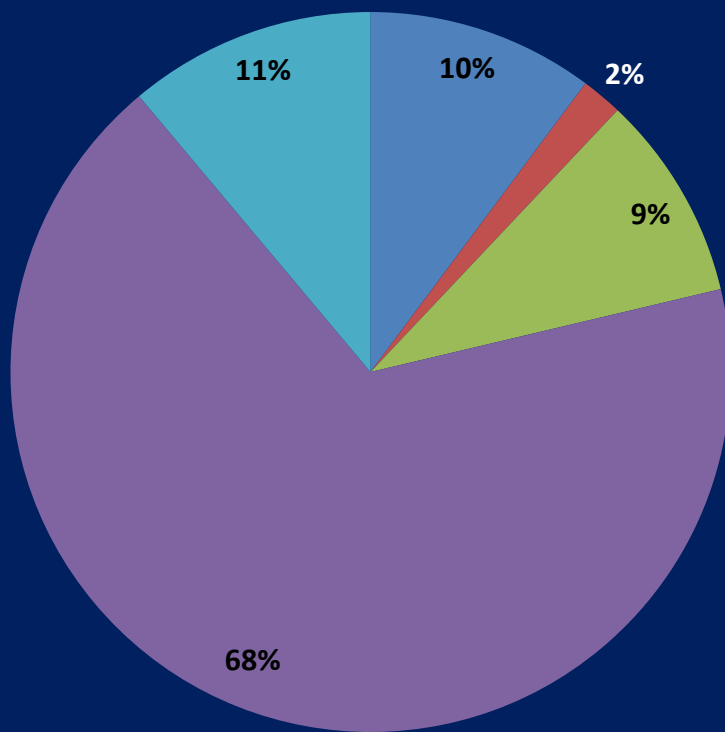
Opća korist

- ✓ **poboljšana interakcija gospodarstva i strukovnog obrazovanja**
- ✓ **sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja bolje odgovara na zahtjeve tržišta rada**
- ✓ **društvo učinkovitije koristi ljudske potencijale**
- ✓ **poslodavci lakše dolaze do radnika s potrebnim kvalifikacijama**
- ✓ **povećava se zapošljivost učenika koji završavaju programe izobrazbe**
- ✓ **povećanje životnog standarda**
- ✓ **viša kvaliteta usluga i proizvoda – zaštita potrošača**

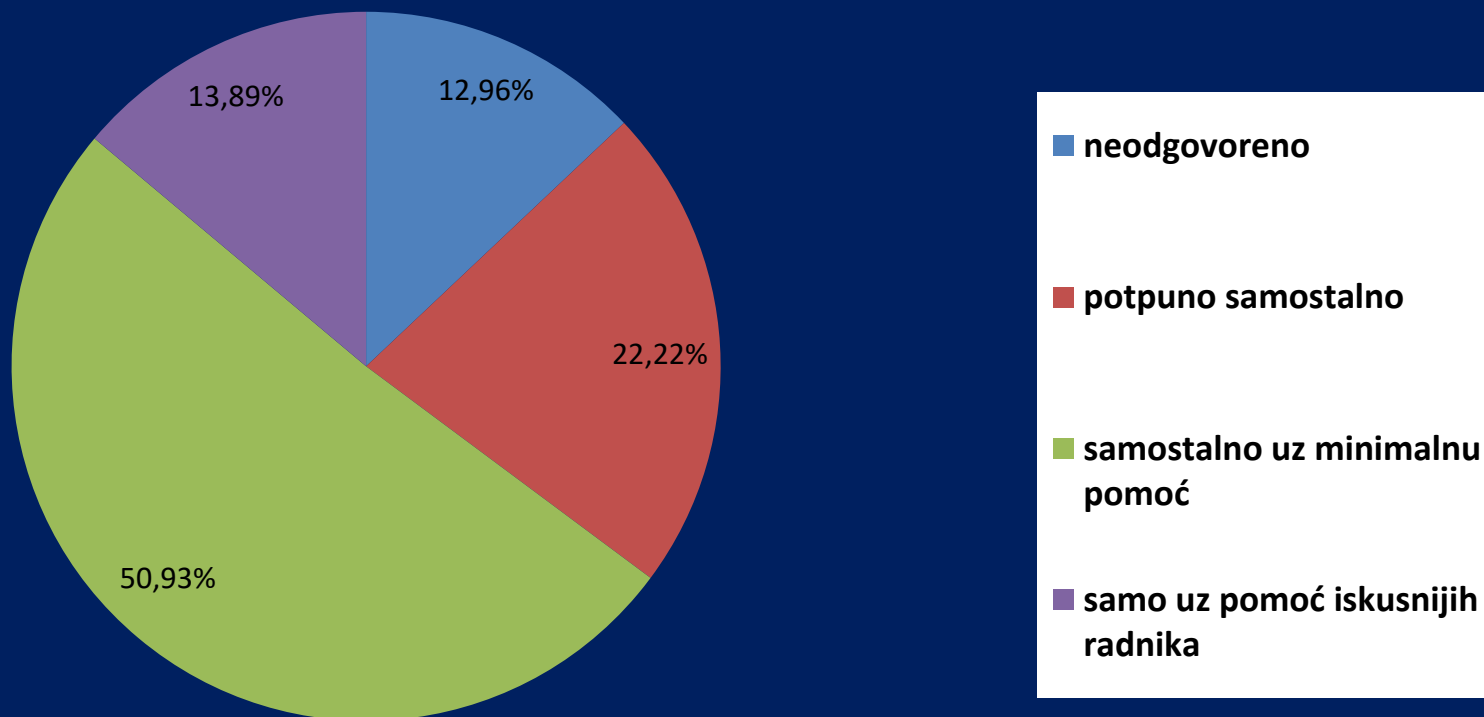
Povezanost kvalitete praktične nastave i zapošljivosti učenika

Sada kada sam počeo raditi, u obavljanju mog posla mi najviše koristi

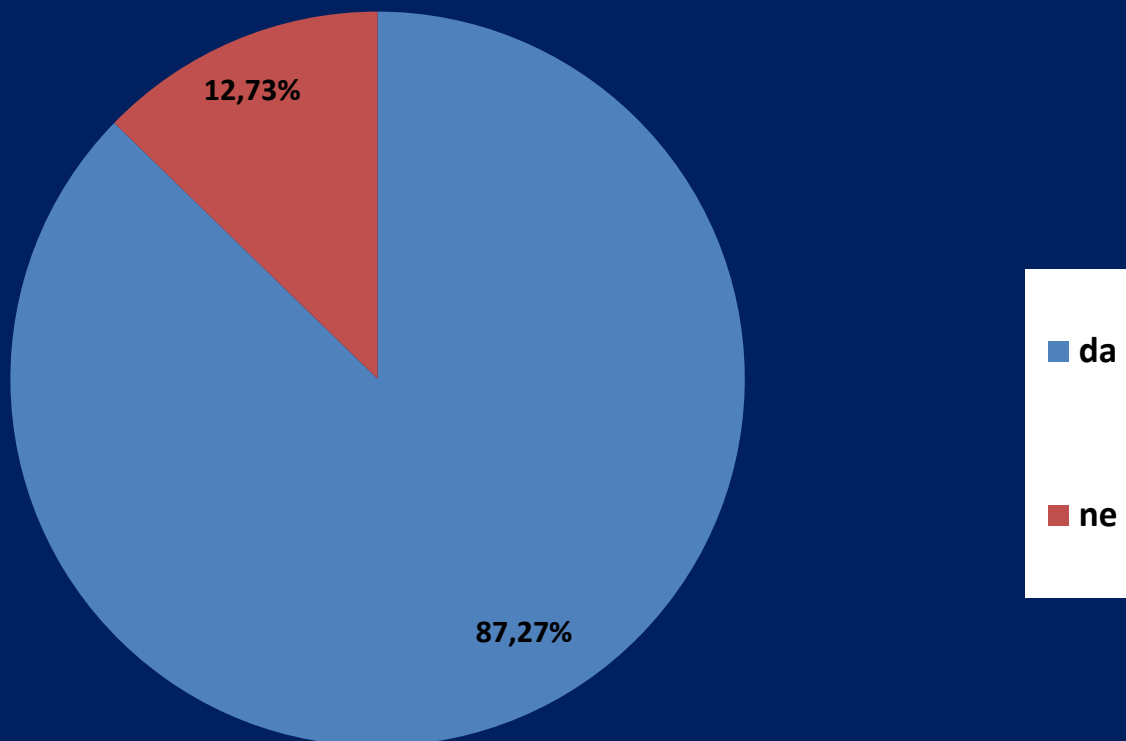
- neodgovoreno
- teorijsko znanje u školi
- praktične vještine usvojene u školi
- praktične vještine usvojene u obrtničkoj radionici
- ništa od navedenog

Odmah nakon zapošljavanja mogao -la sam raditi

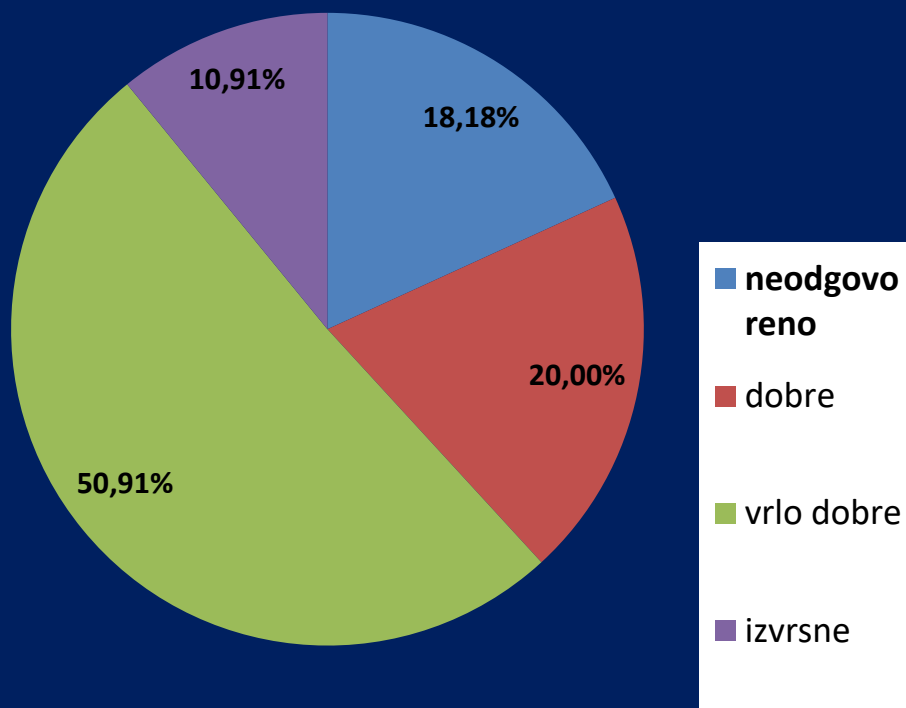

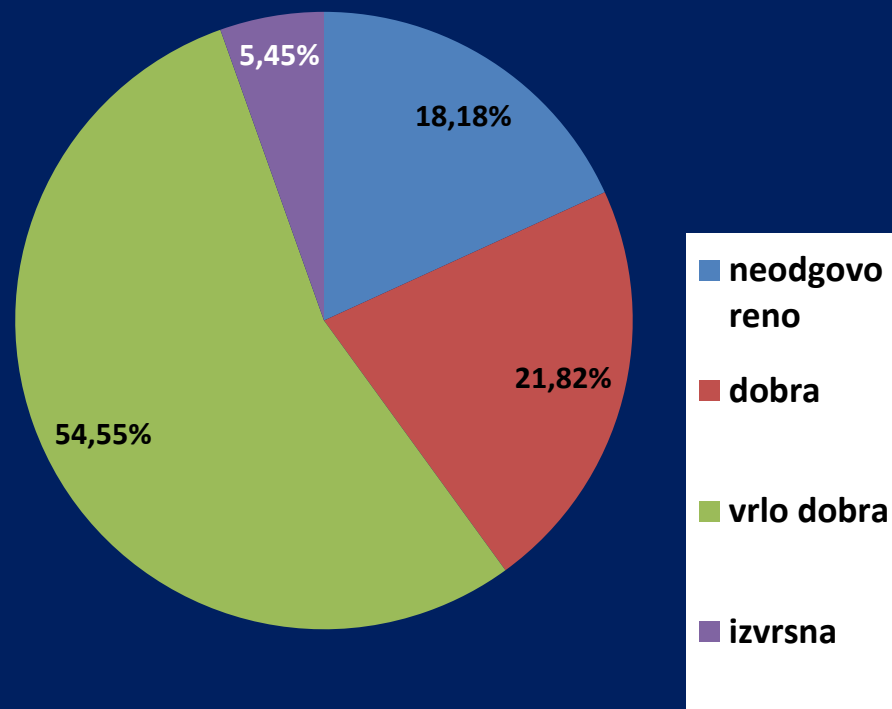
Ima li prednost pri zapošljavanju učenik koji je kod Vas bio na naukovanju?

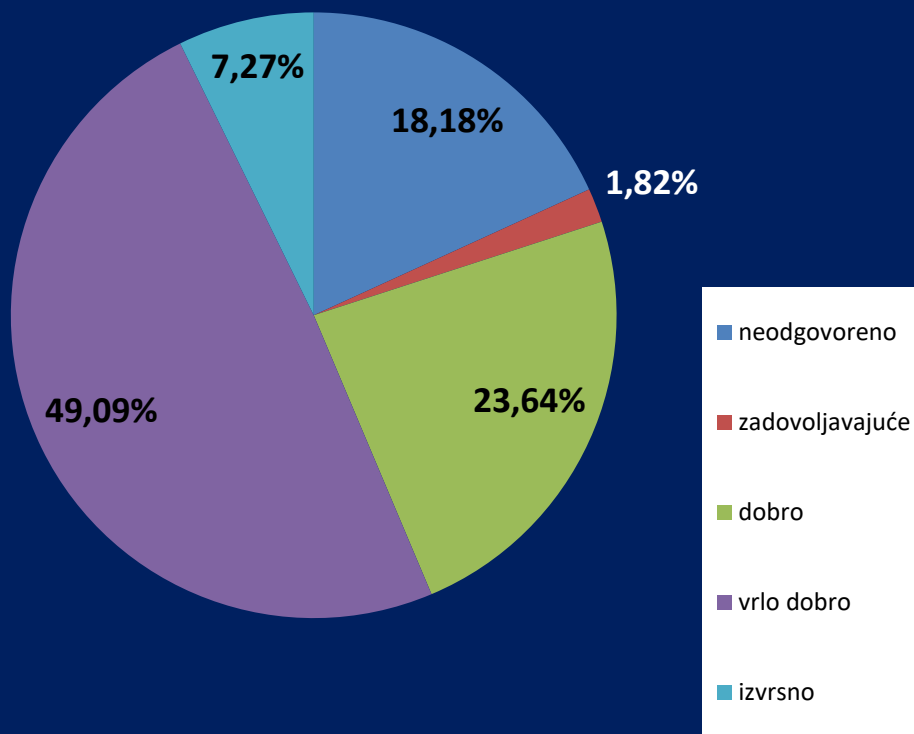
Praktične vještine novog zaposlenika

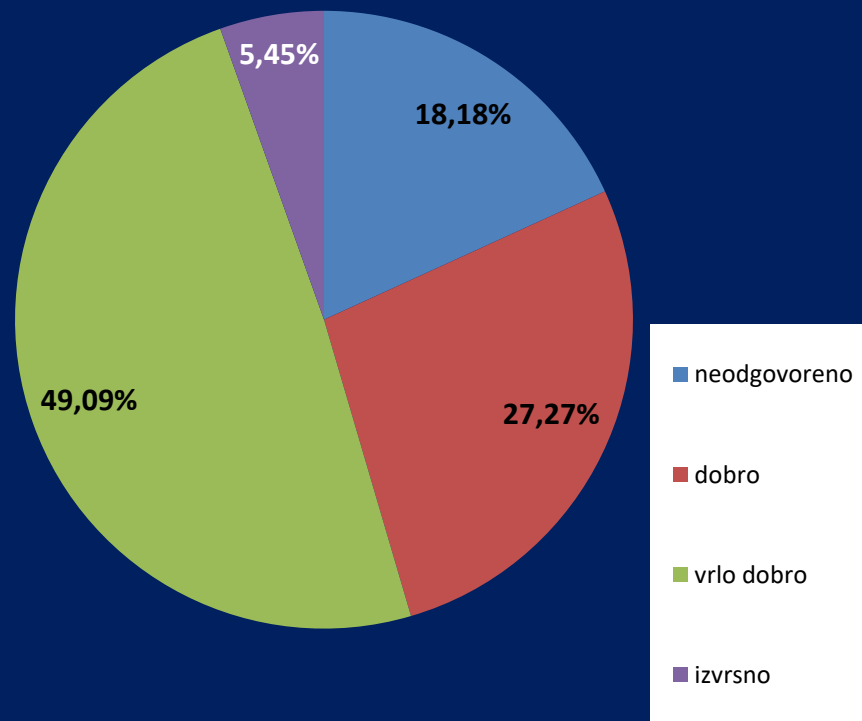
Teorijska znanja novog zaposlenika

Odnos novog zaposlenika prema radu

Odnos novog zaposlenika prema drugim zaposlenicima

Aktualno

- **Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (listopad 2014.)**
- **Program razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja 2016.-2020. (rujan 2016.)**
- **Nacionalni kurikulum za strukovno obrazovanje – u procesu donošenja**

Budućnost strukovnog obrazovanja

- osigurati uređen, kvalitetan, fleksibilan i prohodan sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u kojem **svi dionici surađuju i preuzimaju odgovornost**
- podići razinu svijesti o **važnosti strukovnih zanimanja**
- poticati svijest o **važnosti naukovanja**
- **senzibilizirati poslodavce** o važnosti njihovog aktivnog uključivanja u strukovno obrazovanje
- **unaprijediti kvalitetu obrazovanja** kontinuiranim usavršavanjem nastavnika i mentora iz gospodarstva
- razviti **mehanizme osiguranja kvalitete**

Zadaće ravnatelja

- strateško određenje škole
- obrazovanje prema potrebama lokalne zajednice
- projekti za nabavu opreme i osposobljavanje nastavnika
- osposobljavanje nastavnika u svijetu rada
- osposobljavanje mentora iz gospodarstva u školi
- osigurati učenje temeljeno na radu u svijetu rada

“Get involved in EP4A”

Uključite se u europska partnerstva za naukovanje!

- specifični cilj: promovirati naukovanja kroz izgradnju partnerstava između posredničkih tijela, tvrtki, škola, javnih institucija i socijalnih partnera
  - Dva glavna rezultata:
    - » izgrađena/ojačana partnerstva između poduzetnika, škola, komora, javnih institucija s ciljem da se što više poduzeća uključi u naukovanje
    - » povećana razina osviještenosti o koristi naukovanja među malim i srednjim poduzećima

- ukupna vrijednost: 460.181,00 EUR

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Učinci:

- aktivno uključivanje poduzeća u dijalog i kreaciju politika
- povećana svijest o koristima uzimanja učenika na praksu
- ojačana suradnja, bolje razumijevanje pojedinačnih uloga i odgovornosti svakog dionika
- bolja kvaliteta usluga savjetovanja i pomoći u vezi učenja na radnom mjestu
- prepoznatljivost i nagrada za tvrtke koje pružaju naukovanje
- povećane ponude naukovanja
- jačanje sustava učenja na radnom mjestu
- povećane konkurentnosti MSP-ova (rezultat poboljšane kvalitete i zapošljivosti)
- poboljšan status i prepoznatljivost MSP-ova kao dobrih poslodavaca

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Memorandum o razumijevanju o uspostavi partnerstva za naukovanje u Republici Hrvatskoj, 29. siječnja 2018.

*između Ministarstva
znanosti i obrazovanja,
Ministarstva gospodarstva,
poduzetništva i obrta,
Ministarstva rada i
mirovinskog sustava,
Ministarstva turizma,
Agencije za strukovno
obrazovanje i obrazovanje
odraslih, Hrvatske
gospodarske komore i
Hrvatske obrtničke komore*

Memorandum o razumijevanju o uspostavi partnerstva za naukovanje u Republici Hrvatskoj

PRINCIPI

- *suradnja između ključnih dionika s ciljem uključivanja većeg broja obrta, malih i srednjih poduzeća u ponudu naukovanja*
- *razvoj privlačnog sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja daljnjim unaprjeđenjem mehanizama osiguravanja kvalitete*
- *promoviranje učenja temeljenog na radu u svim svojim oblicima, s posebnim naglaskom na naukovanje*

Izjava o potpori partnerstvu za naukovanje

Pridružite se partnerstvu, kontaktirajte nas na ep4a@hok.hr

Zahvaljujem na pozornosti!

mr. sc. Mirela Lekić

Voditeljica Odjela za obrazovanje i razvoj ljudskih potencijala

tel: 01/4806 611

mail: obrazovanje@hok.hr